

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre 1 kor. 80 fillér.
Vidéken postán küldve negyedévre 3 kor. 60 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULÁ

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adóznak vissza.
Hirdetőknek árszabály szerinti.

Az élelmiszerek drágasága.

(K. G.) A főváros körirata alapján még mindig foglalkoznak a törvényhatóságok a drágaság kérdésével. Megelégedéssel mondhatjuk, hogy a törvényhatóságok nem állnak kötélnek, a főváros csalogató szavának, hanem engedve a józan ész felfogásának, konkrét javaslatokkal sietnek a kérdés megoldását előmozdítani. Tehát már most is megállapítható, hogy a fővárosnak agrárellenes mozgalma felsüléssel végződik.

A magunk részéről is elmondottuk azt, ami a kérdés megvilágítása körül elmondható és így nem is térünk volna vissza a drágaság kérdésére, ha véletlenül kezünk ügyébe nem akad egy hivatalos kimutatás, mely mindenben nekünk ad igazat, kik kezdettől fogva azt mondtuk, hogy egyéb figyelemre méltó okokon kívül különösen a közvetítés túltengése a drágaság oka. Oly helyről kapjuk ezt a kimutatást, mely igazán nem vádolható meg agrárius szimpátiákkal. Bizonyító ereje tehát annál nagyobb. Nem egyéb ez a kimutatás, mint az amerikai földművelésügyi miniszterium kimutatása, mely kézzelfoghatóan bizonyítja a közvetítés ár-emelő szerepét.

A kimutatás főbb adatai, melyek éveken át tartó, alapos vizsgálódás eredményei, a következők:

A tejért a gazdák a piaci árak 50 százalékát kapják de mivel a vasúti fuvar is nekik kell, fizetniük, ami 7 százalék, marad 43 százalék.

A baromfiért is csak 50 százalékát kapják a piaci árak. A tojásnál valamivel kedvezőbb a helyzet, mert a piaci árak 69 százaléka folyik a gazda zsebébe. A zöldségért 48—60 százalék, az almáért 56—60 százalék, a hagymáért csak 28 százalék, a narancsért pedig csak 20 százalékát kapják a termelők a piaci árak.

A gabonaneműekért a gazda a piaci árak 74—80 százalékát tudja

megkapni, mivel a gabonaneműek értékesítése nagy mennyiségben történik, ami a sok kis közvetítést lehetetlenné teszi. Ellenben a kávé, mely tömegcikk, a sok kis közvetítő hozza forgalomba. Ennek eredménye azután az, hogy a kávé árának 60—77 százaléka a közvetítés zsebébe vándorol. A theát is, mely az amerikai háztartás nélkülözhetetlen cikke, rendkívül megdrágítja a sok kicsi közvetítés. A thea import értéke csak 23—32 százalékát teszi ki a piaci árak, amiből következik, hogy a közvetítés 68—77 százalék haszonra dolgozik.

Aki figyelemmel kíséri ezt a kimutatást, reá fog jönni arra, hogy semmi arány azon ár között, melyet a termelő kap és azon ár között, melyet a fogyasztó fizet és a közvetítés zsebre rak. Kinek a munkája nehezebb, kényesebb es kockázatosabb? A termelő-e, avagy a közvetítő-e? A kockázatot mindenesetre a termelő viseli és lám, semmi befolyása az árak meghatározásánál. Már ez is feltételezi a felesleges közvetítés kiküszöbölését.

Igen egyszerűnek tetsző probléma az a megoldási mód, amit a drágaság enyhítésére gyógyszerül felhozunk, hogy t. i. a fogyasztó szervezkedjék. Helyes. Hisz látjuk, hogy nálunk is a fogyasztási szövetkezetek nem egy helyen szorították ki az áruzsorát. De ez még nem elég. Ha azt akarjuk, hogy a felesleges közvetítést kiszoríthassuk, akkor a termelőnek is szervezkednie kell és pedig nemcsak alkalmi, hanem állandó szövetkezet alakulás útján. Más szóval termelő szövetkezeteket kell alakítani, melyek közvetlen összeköttetést tartanak fenn a fogyasztási szövetkezetekkel és ezen az úton szorítják ki a felesleges közvetítést. Angliában beszélnek legkevesebbet áruzsoráról, mivel ott a közvetítés egy tekintélyes részében a fentjelzett módon történik.

Erre a kérdésre, hogy miért nem

vásárol a fogyasztó direkte a termelőnél, most azt kell mondanunk, hogy azért nem, mert nem fér hozzá. Amint a termelő is csak a közvetítőhöz fér. Ha meg lesz mindkét részről a szükséges szervezkedés, akkor az élelmiszerekért oly árt fogunk fizetni, amit azok meg is érnek.

A szabadkai üzletvezetőség.

—Tisztviselőtelep Szabadkán.—

A remény egyre közeledik a megvalósuláshoz.

Volt alkalmunk egy az ügyek menetével ismeretes személyiséggel beszélni, aki határozottan kijelentette, hogy Szabadka most már bizonyosan kap üzletvezetőséget.

Az ügy már oly stádiumban van, hogy, amint mondani szokás, csak aláírásra vár.

A beavatott azt is állítja, hogy augusztus elsején az üzletvezetőség már működni fog Szabadkán.

A lakás hiányon is segítve lesz. Egyik szabadkai nagyvállalkozó már is épít egy 70 lakásos emeletes épületet.

Egy szegedi pénzintézet egyes telektulajdonosokkal meg már érintkezésbe lépett, hogy telkeiket megvéve, tisztviselőtelepet létesítsen.

Talán még nem lenne késő, ha valamelyik szabadkai pénzintézet venné kezébe az ügyet és a tisztviselőtelep létesítésével megelőzné a szegedi pénzintézetet.

Tömeges adóelengedés.

A múlt évi szőlőkárok arra indították a Szabadkai Gazdasági Egyesületet, hogy a károsultak részére adóelengedése iránt kérvényt adjon be a zombori m. kir. pénzügyigazgatósághoz.

Az Egyesület szőlőszeti szakosztályának elnöke, Haverda Mátyás nyug. gym. igazgató szerkesztette meg a terjedelmesen indokolt kérelmet, a melyet a károsult gazdák nagyon nagy számban irtak alá. Nem azért finanszírozás a zombori pénzügyigazgatóság, hogy a méltányos kérelemnek helyt adjon. El is utasította a kérvényezőket, mert egy avasodott pénzügyminiszteri rendelet értelmében a kár augusztus hó 1-ig lett volna bejelentendő. Arra természetesen nem gondolt 5 kegyelme, hogy emberfiának nem adatott mód augusztus 1-ig bejelenteni azokat a károkat, melyek 1-je után sőt még szeptemberben is történtek.

Keresztények Hitelszövetkezete

I. kör, Egressy-utca, (Kovács Antal-féle ház.)

Elfogad takarékbetéteket kamatozásra. Folyósít váltó, kötelezvény, annuitásos

kölcsönöket jutányos feltételek mellett :-

Az elutasító határozat ellen Haverda Mátyás felebbezést adott be, melyre most érkezett meg a m. kir. pénzügyminisztérium leirata, értesítvén folyamodókat arról, hogy igazolási kérelmüknek helyt ad, és a pénzügyigazgatóságot az adóleírás iránti intézkedés megtételére utasítja.

Egy kis öröm a tavalyi bőséges ürömbe!

Az érseki hatóság köszönete a polgármesternek.

Saját tudósítónktól.

Az érseki hatóság nevében ma Kleiner Lajos, káptalani helynök, a következő köszönőlevelet küldötte dr. Biró Károly polgármesterhez:

„Nagyságos Uram!

A hitek valláserkölcsei pevelésénél egyik főkéllék, hogy a polgári és az egyházi hatóságok karöltve, egymásnak segédkezet nyújtva járjanak el. Nagyságod részéről ismételt tapasztalata az érseki hatóság, hogy az egyházi köröket egyházi működésükben készségesen támogatja. Orvendetes bizonyítékát adta ennek Nagyságod a Szabadkán legutóbb lefolyt missiók alkalmából, midőn Petres ideiglenes adminisztrátor jelentése szerint fáradságot nem kímélve számos házasság rendezését, s vadházasság megszüntetését lehetővé tette.

Midőn ezen kiváló figyelemért s szent vallásunk iránt tanúsított jóindulatáért Nagyságodnak őszinte köszönetemet nyilvánítom, egyuttal kérem, hogy az érseki hatóság köszönetét a polgári anyakönyvi hivattal is közölni méltóztassék, miután az adminisztrátor urtól vett hivatalos jelentés szerint ezen hivatal sem kímélt semmi fáradságot s készséggel állt a papság rendelkezésére házassági ügyek elintézésénél.

Fogadjon Nagyságod mély tisztelettemnek nyilváníását.

Kalocsa, 1911. január 13.

Kleiner Lajos
káptalani helynök.

Felnőttek oktatása.

Folyó hó 15-én, vasárnap délután 3 órakor, élénk érdeklődés mellett nyitotta meg Palotay Bódog, a Széchenyi-téri népiszkola igazgatója, a tantestület által a nép felnőtteinek oktatására szervezett sorozatos felolvasások első előadását.

A 60-70 fősből álló hallgatóság nagy figyelemmel hallgatta végig a megnyitó beszédet, melyben Palotay Bódog kifejtette, hogy a kor haladó szelleme és a létért való küzdelem mindenből éberebb és felvilágosodottabb szellemi életet követel s hogy a tantestület célja az, hogy a nép felnőtteit is belevonja a korszerű haladás és fejlődés áramlatába, hogy ezáltal létfenntartása és megélhetés biztosítsák és megkönnyítsék.

E célt szolgálják az előadásra kiírt tételek, amelyeknek kiegészítésül felajánlja az igazgató az egész tantestület készséges szolgálatát arra nézve is, hogy előadások után a szegény ember ügyes-bajos dolgaiban — a hatóságoktól kapott írásbeli értesítések, megkeresések magyarázásával s az esetleg szükségesnek mutakozó utasítások ingyenes megadásával — támasza és tanácsadója lesz.

Majd előadva az irni-olvasni nem tudó ember nehéz helyzetét a mai viszonyok között, továbbá, hogy a választójog rendelkezése előreláthatólag az irás-olvasás tudásához lesz kötve, készséggel felajánlja a tantestület szolgálatát arra nézve, hogy az irni-olvasni nem tudó felnőtteket esti előadásokon teljesen díjmentesen bevezetik az irás-olvasás mesterségébe.

Végül Palotay Bódog üdvözölve a megjelenteket, Cabai György V. osztályú tanuló a magyar nemzet imájának: a himnuszunk elszavalásával az első felolvasó

gyűlést megnyitja s utánna Ispánovics Mátyás tanító szabad előadásban ismertette a magyar nép életét ezer év előtt.

Előadó a magyar nemzetnek az őshazában, a honfoglalás alatt és a honfoglalást követő első század mezőgazdasági, ipari és társadalmi viszonyait ismertette, egyszerű, világos nyelvezettel és meleg közvetlenséggel. A hallgatóság hálás is volt az előadó iránt, mert feszült figyelemmel kísérte mindvégig az érdekes előadást, melynek befejeztével az előadót lelkesen megéljenzették.

A következő előadás január hó 22-én, vasárnap délután 3 órakor fog megtartatni, a Széchenyi-téri iskolaépület földszinti termében, amikor is már kényelmesebb elhelyezésről is gondoskodva lesz. Az előadás tárgya: A szőlőművelés, előadja: Resits Mihály tanító.

Behurcolták a vörhenyt Szabadkára.

Megbetegedett képezdei növendék.

Saját tudósítónktól.

Dr. Günther József tiszti főorvos a legutóbbi közigazgatási bizottság ülésén orvendetes jelentést tett Szabadka egészségügyi viszonyairól. Beszámolt nevezetesen a vörhenyről is, amely fellépett ugyan Szabadkán, de mérsékelt számarányokban.

Ugy látszik, a január havi bizottsági jelentés már szomorubb képét fogja mutatni Szabadka egészségügyi viszonyainak. Különösen a vörheny lépett föl nagyobb vehemenciával az utóbbi napokban.

Annál szomorubb ez a tény, mivel a betegséget vidékről hurcolták be.

A helybeli állami tanítónőképzőnek egyik növendéke, Petrovics Zágorka, 15 esztendőes leány a szerb újévet otthon töltötte Torontálmegyének Nagygyája nevű községében. Hétfőn érkezett vissza Szabadkára a kis képezdész és csütörtökön már kiűtött rajta a vörheny.

Elhívták hozzá dr. Günther József tiszti főorvost, aki a súlyos beteget azonnal a Mária Valéria kórházba küldötte ki, a ruháit, szobáját fertőtlenítették.

A vizsgálat során kiderült, hogy a kis képezdész hazuról hozta a betegséget. Oda haza a családjában már feküdt egy családtag vörhenyben és az apja, Petrovics Bogolyub mégis elengedte leányát, a kis Zágorkát Szabadkára.

A tiszti főorvosi hivatal értesítette további eljárás végett az illetékes főszolgabírói hivatalt.

HIREK.

— **Hitoktatói értekezlet.** Folyó hó 17-én délután 4 órakor hitoktatói értekezlet lesz az ügyvezető lakásán.

— **A kulai népszövetség közgyűlése.** A kath. népszövetség kulai szervezete tegnapi, vasárnap délelőtti tartotta közgyűlést Kersch Mihály, helyi igazgató elnöklése alatt. Kersch Mihály megnyitó beszédében utalt azon előnyökre, melyeket a népszövetség nyújt s utalt azokra a bajokra, melyekbe a népszövetség ellenségei, a népszövetség védelmét igénybe venni nem akaró embereket dönti. Nyitó beszéde után a németek részére a híres bácskai szónok, Léh Ferenc, a magyarok részére Dugovich Imre mondottak beszédeket. Végül elhatározták, hogy a jövő vasárnap agitációs ülést tartanak. Örömmel említhetjük meg, hogy Kulán a teljesen elhanyagolt hitélet Kersch Mihály plébánoskodása alatt nagyon fellendült.

— **Laktanya, kórház.** A cs. és kir. IV. hadtestparancsnokság ma értesítette a várost, hogy a gyalogsági laktanya és csapátkórház építésére vonatkozó építési tervezet megszerkesztésére a parancsnokság

f. hó 17-én d. e. 9 órára küldi el a katonai bizottságot a polgármesteri hivatalba.

— **Munkás-szerződések megkötése.** A földművelésügyi miniszter az egyik közigazgatási bizottság fölterjesztésére kivételesen megengedte, hogy a mezőgazdasági munkásokkal és a dohánykertészekkel kötendő szerződések az előjárások közbejötté nélkül legyenek megkötöthetők és a megkötött szerződést csupán láttamozás végett mutassák be az előjárásnak. Az alispán a földművelésügyi miniszter engedelmére kaposán szigorúan figyelmeztette az előjárásokat, hogy a hozzájuk láttamozás végett bemutatandó szerződéseket gondosan vizsgálják felül abban a tekintetben, hogy megfelelnek-e azok a törvény rendelkezéseinek és ha legosekélyebb eltérés mutatkozik azokban a törvény kívánataitól, az esetre a láttamozást felelősség terhe mellett tagadják meg, nehogy a szabálytalanul kiállított szerződések alapján folyamatba tehető jogigények érvényesítése a felekre nehézséggel és illetőleg hátránnyal járjon.

— **Eljegyzés.** Preischl József bajmoki néptanító vasárnap este eljegyezte Töröky Gizella kisasszonyt, Töröky F. József bajmoki kántortanító kedves, szép leányát. — Gratulálunk.

— **Az újverbászi főgimnázium bizottságának** folyó hó 12-én tartott alakuló gyűlésén elnökké Schuch Károly, alelnökké Krist Dániel választattak meg, kik a főgimnázium dísz létesítője, dr. Balogh Ernő volt országgyűlési képviselő leghibebb vezéremberei.

— **A népszámlálás befejezése Zentán.** A népszámlálás befejeztével a következő eredménnyel: 1910 január 1-től 1911. december 31-ig születtek 11544, meghalt 7978, természetes szaporulat 3566, az összlakosság száma ezek szerint 32154. Házasságot kötött 2702 pár.

— **A szolga tolvaja.** Becsey Sándor szolga panaszt tett a rendőrségen, hogy ruhájából ismeretlen tettes kilopta 2 aranygyűrűjét és 8 korona készpénzt. A rendőrség a tettest már ismeri, le is tartóztatta. Az enyveskező jómadár Baksányi István zentai illetőségű, rovottmultu szolga volt.

Mind álnévűek a görög kasszafurók.

— **A konzulátus értesítése.** —

Saját tudósításunk.

A három görög betőről egy ideig hallgatott a krónika. Nyugodtan töltik napjaikat a kir. ügyészség fogházában. Elvégzik napi sétájukat a törvénytörő udvarán. Sorukba már-már lassan beletörődnek. A kir. ügyészség lopás büntetésének kísérlete címén készítette el róluk a vádiratot.

A negyedik még most sincs meg. A brassói betőrő nem a negyedik volt.

A szabadkai rendőrség most még mindig nyomoz a betörési ügyükben.

Ma érkezett meg a konstantinápolyi görög konzulátus értesítése a három gonosztevőre vonatkozólag. Ezen értesítés szerint a jómadarak mindnyájan álnévet mondtak be Szabadkán.

Konstantinusz Joannisz igazi neve Haggyi Kristó, Többször büntetett betőrő. Mindig kasszafurók társaságában látták. A szabadkai rendőrség által jelzett helyen nem lakik.

Theodor Joannisz igazi neve Konstantinusz Kopronümosz. Tényleg ott lakik Konstantinápolyban, ahol ismert tolvaj és csaló.

A legvénebb betőrő Szokratesz Eghinitisz igazi neve Sokratisz Kófetó. Jenikeuben, a Boszporus szigetén lakik, de Konstantinápolyban is jól ismerik, mint híres kasszafurót.

A negyedikre, Brazion Jovanovra vonatkozólag nem tudott felvilágosítást adni a konzulátus.

A sir titka.

Agyonvert VI. körű korcsmáros?

Pár nappal ezelőtt titokzatos körülmények között meghalt Szabadkán egy korcsmáros. Sirhalmát már kemény, jeges göröngyök borítják, a föld átvetve a holttestét csendes enyészetre... Ide fönt az emberek pedig suttognak, beszélnek agyonverésről, nem természetes halálról...

A suttogás révén a hatóság fülébe is eljutott az eset híre és talán már két három nap múlva komoly urakból álló bizottság előtt felnyitják a korcsmáros sirbolygóját, hogy kétségtelenül megállapítsák a halál okát.

Tudósítónk a következő részletekkel szolgál a titokzatos esetről:

Január hó ötödikén a hatodik körű Erdő utcában meghalt Faltum Lőrinc 35 esztendő korcsmáros. Annak rendje és módja szerint megtartották a hullaszemlét, majd temették.

Alighogy eltemették a halottat, a környékbeli emberek, a nép titokzatos, sejtelmes okát adtak Faltum Lőrinc halálának. Azt beszéltek, hogy a korcsmárost agyonütötték.

Pár nappal ezelőtt aztán feljelentés is érkezett a szabadkai rendőrkapitányságra a titokzatos ügyben.

A feljelentő elmondta, hogy Faltum Lőrincet a saját korcsmájában karácsony estéjén egy kártyázó társaság leverte lábáról, azért, mert a korcsmáros elnyerte a társaság pénzét. Faltum ebbe halt aztán bele két héttel később.

Elmondta még a feljelentő, hogy a verekedők feje egy cigány volt.

A rendőrség nyomában megindította a nyomozást. Kihallgatta elsősorban a korcsmáros fiatal feleségét. Ő azonban nem tud semmit róla, hogy a férjét megverték volna. Elmondta azonban, hogy a férje részeges természetű ember volt, aki többször össze szokott verekedni a vendégeivel. Az ilyen verekedés már föl sem tűnt a korcsmában.

Ugyancsak kihallgatták a ház népét is. A cselédek szolgáit. Ezek azonban -- karácsony estéje lévén -- éjfél misén voltak. A rendőrség most már tovább nyomozott, de eddig teljesen biztos adatokat nem birt beszerezni. Az iratokat már áttette a vizsgálóbíróhoz.

Dr. Costán Miklós vizsgálóbíró vezeti most a további kihallgatásokat. Kihallgatta eddig a korcsmáros kezelő orvosait, akik közül az egyik tüdőcsuherutot, a másik vesebajt mondott a halál okának.

A vizsgálóbíró a kihallgatások során érdekes felfedezést tett. Kiderült ugyanis, hogy Faltum Lőrincet nem is Faltumnak, hanem Tozenbergernek hívják. A koporsójára is először Faltum volt írva, de később a neje kívánságára a Tozenherger nevet is odaírták. A vizsgálóbíró most meg fogja állapítani, hogy a két név csakugyan egy személye? Az exhumálást csak ezután fogják megtartani.

Beszélgetés egy szemtanuval.

Lapunk munkatársa beszélgetést folytatott a titokzatos bűntény egyik szereplőjével, aki szemtanuja volt a korcsmáros leveretésének.

A szemtanu a következőket mondotta: — En többemagammal kártyáztam karácsony éjszakáján Faltum korcsmájában. Ott volt egy Bibic nevű ismert verekedő is, aki összeveszett a korcsmárossal, mert elnyerte a pénzét. Tettlegességre is került a sor és ez a Bibic össze-vissza verte Faltumot. Oklével pedig úgy meggyomrozta, hogy véres lett tőle a keze. Azt mondják, hogy a máját, veséjét szedte ki.

Ez a szemtanu még nincs kihallgatva, de ezt fogja vallani.

Ez a Bibic az a bizonyos cigány, aki feljelentésben is említve van. A revolveres Racsmány pedig egy rovott multu verekedő. Mindketten szabadon vannak. Az elmúlt éjszaka Racsmány töltött revolverrel leste bosszút libegve az eset szereplőit, mert hallotta, hogy ellene fognak vallani.

A Rottmann-gyári tűz.

Megejtették a tűzvizsgálatot.

— Telepítsék ki a gyárat! —

Kredeti tudósítás.

Szombaton este veszedelmes tűzfészek gyulladt ki Szabadkán. Egy vasgyár, amely csupa faalkotmány, csupa fagerendai és fapalfondokból álló épülettömb.

Rottmann Imre Fűzfás-utca 87. szám alatt levő vasbutorgyára a veszélyes tűzfészek. Eppen mi voltunk azok, akik nem egyszer megirtuk már, hogy a gyár tűzveszélyes. A tulajdonos csak mirnix dirnix épített épületeket a telepen. A városi tanácsülésen sokszor szó esett Rottmann szabálytalan építkezéseiről. Nem tudjuk, hogy kellő szigorral eljárta-e vele szemben.

Szombaton félnyolc órakor kezdődött a tűz a festékműhelyben. Rottmann vette észre először a tüzet. Nyomban el is küldötte a cselédjét a közel levő, szomszédos tűzoltó és mentő laktanyára.

Az önkéntes tűzoltók, — nem két ember, mint azt egyik lap írta — nyomban szerekkel és nem házifecs kendővel, kivonultak és hozzáálltak az oltáshoz. Az önkéntesek értesítették a városi tűzörséget is, ahonnan Milassin Andor parancsnok vonult ki a városi tűzörséggel.

Három órai nehéz munkájukba került derék tűzoltóinknak, míg a tüzet eloltották. A nagy gyártelepen a sok tűzveszélyes anyag közt szinte csodaszámba ment a lokalizálás.

Az önkéntes tűzoltók közül ötvenhárom vett részt az oltásban dr. Vermes Gyula alparancsnok, Petonszky József, Petonszky Ferenc, Weber Frigyes szakasparancsnokok, Alapfy István, Birkás Lajos és Bojnitzky Béla segédújsztek vezetése alatt. Részt vett továbbá az oltásban a katonaság is.

A tűznél sebasülés nem történt. Tegnap, vasárnap délelőtt tartották meg a tűzvizsgálatot Pertich Ernő rendőrkapitány, Milassin és Vermes parancsnokok. A tűz oka még eddig ismeretlen. A kár csupán 15 ezer korona, mely biztosítás révén megtérül.

A hatóság bizonyára ki fogja telepíteni ezt a házak közé éklét tűzveszélyes gyárat.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A BARRIKÁD.

A legaktuálisabb társadalmi probléma megoldását kísérelte meg Paul Bourget a szabadkai színházszínház által szombaton este bemutatott darabjában, a BARRIKÁDban. Igaz, hogy a mese kifejtése, megoldása sikerült, értékesebb azonban ez még nem teszi a darabot, mely, eltekintve két-három hülen leirt jelenettől, nem sok belső értékkel dicsekedhetik. A munkaadó és munkás örök küzdelmét mutatja be legjellemzőbb helyzetében: a sztrájk kitörése, rövid lefolyása, majd a letörés jelenetével. Az előadók szereptudása gyenge volt, a mit tetézett még a rendezés pongyolossága. Kondráth Ilona kitörése, midőn bevallja Langonetnek, hogy szereti, bár erős volt, de nem természetellenes. Halasi Marikának nem nyílt elegendő tere és alkalm, hogy az eddigieknél jobbat adjon. Fehér Gyula a nagy műasztalos szerepében jó volt, — bár a szerző ezt a szerepet nem jellemezte úgy, amint az lehetséges. Sz. Garai Ilus igazi francia könnyűszerűséggel dokumentálta, hogy fitogtatja a szendéséget. Theubeuf a szindikátus kiküldöttje volt valamennyi szerep között a leghálásabb, legjellemzőbb alakítás, ami Szentiványinak sikerült. Rónai Nándorka, aki a kis Lord szerepében annyi ügyességgel állta meg helyét, az asztalosinas szerepében nagyon természetes volt. Szökének minden iparkodása dacára sem sikerült kidomborítani a különbséget a szociáldemokrata eszmékkel telített gyáros fia és az észretért, számító üzletember között.

Egyébként a darab a közepes előadások közé tartozik, s miután — mint emlí-

tettük a problema megoldás nem sikerült — nem lesz képes hosszabb ideig tartó érdeklődést a hallgatóságból kiváltani.

.....

Bajusz.

Kritikám megírásánál én is előbb meghuzom a bajszom, ami nincs. Mert tetszett a dolog. És tetszett a nagyszámu közönségnek is, amely mintha csömörlésig volna már a pikantériás operetekkel. Ilyen darabokkal kell próbálkozni és nagyon hibetű, hogy hálás lesz a közönség. A magyar levegő, az a délibábokba eliramuló messziség olyan jó hatással volt — közönségre, színészekre egyaránt. Hiszen pompásan éreztük magunkat valamennyien. Borbóly Lili, aki annyira kötötte magát a bajusztalanhoz, mégis legjobbat akkor volt, amikor koszorús fűvel a bajuszhoz tapadt. Mintha Jókainak „Uj földasur“ c. műve más címet kapott volna. Szökéné és Szöke végtelenül kedves, ügyes alakításban szórakoztak. Dobos teljesen korrekt, szép kidolgozásban adta szerepét. Nunc ad fortissimum. Kondráth Ilonát ilyen eleven forgolódásban még nem láttam. Temperamentuma, kedvessége szuggeralólag hatott egész környezetére. Méltó elismerést, sok tapsot kapott. Az ügyes alkancellárközsnek volt azonban egy huszárja is. Egy szimpatikus, jó megjelenésű, képzett fejű baritonista: Szalma Sándor. Megjegyzem, hogy szerepét nem igen tudta, de minden szépséghibája mellett is olyan jól hunyortott, hogy meg se ütköztünk a — Russin. A beteg Szathmáry helyett játszott, ami Szalma Sándor javára mindenesetre bonit jelent.

X.

M Ű S O R :

Hétfő: BARRIKÁD.
Kedd: CIGÁNYSZERELEM.
Szerda: BAJUSZ.
Csütörtök: TAJFÁN.
Péntek: SASFIÓK.

HIRDETMEY.

Közhirre teszem, hogy az özv. Láng Józsefné hagyatékát képező ingóságokat (u. m.) butorok, háziesszközök, bor és gabona) f. évi január hó 18. 19. és 20-án a helyszínén (VIII. kör, Szalay László-u. 27 és Pálcs) el fogom adni.

Bővebben értekezhetni a fenti napokon a Szalay László utcai házban.

özv. Bors Károlyné.

Egy üzlethelyiség

mellette lakoszoba és külön faskamra
Zombori-uton, özv. Illés Antalné
házában május elsejére

kiadó.

Egy ügyes

felsőruha varrónő

HÁZAKHOZ AJÁNLKOZIK.

Harangozó Imréné VI. VÖRÖSMARTY
u. 47.

Tűzifa eladás!

A kiskunhalasi vasuti állomáson átvéve
métermázsankint 2 kor. árban,
400—500 métermázsra nyers akácfa van

eladó.

Kiskunhalas.

Piacz Imre.

Meghívó.

a Szabadkavidéki Takarékpénztár és Kereskedelmi R.-társ.

1911. évi január hó 23-án (hétfőn) délelőtt 10 órakor

Szabadkán, saját helyiségében (Kossuth-utca) tartandó

VI. évi rendes közgyűlésére.**NAPIREND:**

1. Jegyzőkönyvvezető és két hitelesítő választása
 2. Az igazgatóság jelentése a lefolyt, üzletéről, a zárszámadások betérjesztése, a mérleg megállapítása, a felügyelő bizottság jelentése és a nyereség hováfordítása iránti intézkedés.
 3. A felmentvény meg- vagy meg nem adása.
 4. A felügyelő-bizottság lefolyt évi működéséért járó díjazás megállapítása.
 5. 13 igazgatósági tag megválasztása 3 évre.
 6. Egy felügyelő bizottsági tag megválasztása 1 évre.
 7. 15 választmányi tag megválasztása 3 évre.
- Szabadka, 1911. január 13.

Az igazgatóság.

(Alapszabályok 17. §) Szavazatképes részvényesek azok, kik a közgyűlés megtartása előtt 3 nappal le nem járt szelvényekkel együtt oly részvényt tesznek le a takarékpénztárnál vagy a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságnál Budapesten (Váci-körut 32) mely a közgyűlés megtartása előtt legalább 3 hónval iratott a letevő nevére.

(Alapszabályok 23 §) Közgyűlésen minden 5 részvény 1 szavazatra jogosít.

Vagyon		M é r l e g - s z á m l a .		Teher	
Pénztári készletek	116841	16	Részvénytőke	1500000	—
Váltók	6795620	05	Tartalékalap	300142	—
Értékpapírok	318845	03	Engedményezett jelzálogkölesönök	659448	16
Jelzálog kölesönök	754730	25	Visszleszámitolás	3824837	19
Előlegek tőzsdén jegyzett értékpapírokra	1853934	55	Betétek takarékbetétkönyvekre és folyoszámláb.	1779487	82
Ingtatlanok: Intézeti ház 385000—			Intézeti ház törlesztéses kölesöne.	200000	—
árverésen szerzett ingatlanok 50947 98	435947	98	Fel nem vett osztalék	417	—
Adósok: fedezettel bíró adósok 327626 20			Atmeneti kamatok	70000	—
bankoknál levő követeléseink 149005 57			Hitelezők	2294934	50
egyéb adósok 22722 08	499353	85	Nyereség egyenleg	175331	34
Atmeneti tételek	14515	—			
Irodai felszerelések	14760	14			
	10804598	01		10804598	01

Veszteség		Eredmény számla.		Nyereség	
Költségek: igazgatók tisztviselők és szolgák fizetése és lakbérjáruléka 44822 77			Nyereségáthozat az 1909. évről	18778	92
Felügyelő bizottság díjazása 2402 81			Kamatok	176426	77
Hozzájárulás tisztviselők nyugdíj-biztosításához 3467 32			Nyereségek és jutalékok	66693	53
Irodabérek, posta-és sürgönydíjak, hirdetmények, utazási, üzleti és mindennemű egyéb költségek 21003 54	71696	44	Házbérfelvételek	22570	—
Adók:	22313	20			
Leírások: kétes követelések miatt 1910. évben befolyt 16817 37					
1910. évben befolyt 1589 13	15228	24			
Nyereség egyenleg:					
nyereségáthozat az 1909. évről 18878 92					
1910. évi tiszta nyereség 156452 42	175331	34			
	284569	22		284569	22

Szabadka, 1910. december 31-én

A könyvelésért: **Fenyves s. k.**
cégvezető.

A Z I G A Z G A T Ó S A G:

Szabadka, 1911. január hó 13-án.

bajsaí Vojnich Máté s. k.
elnök.

bajmoki Vajda Imre s. k.
alelnök.

Grüner Ádam s. k.
vezérigazgató.

Blum Brunó s. k.

Deák István s. k. Grüner Henrik s. k. Dr. Havas Dezső s. k. ifj. Illés Antal s. k. Dr. Klein Mátyás s. k. Kuluncsits Bódó s. k.

Lendvay Jeromos s. k. Dr. Petrovics János s. k. Rudas Gyula s. k. ifj. bajsaí Vojnits István s. k.

Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő bizottság.

Szabadka, 1911. évi január hó 13-án.

Dr. Fischer Jákó s. k.

Bartos Fülöp s. k.

Takács Dániel s. k.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán.